

Šifra kandidata:

Državni izpitni center

M 0 5 2 5 6 1 1 1

JESENSKI ROK

UMETNOSTNA ZGODOVINA

Izpitna pola

Ponedeljek, 5. september 2005 / 120 minut

*Dovoljeno dodatno gradivo in pripomočki: kandidat prinese s seboj nalivno pero ali kemični svinčnik.
Izpitni poli je priložena barvna priloga. Kandidat dobi dva ocenjevalna obrazca.*

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila. Ne izpuščajte ničesar.

Ne obračajte strani in ne začenjajte reševati nalog, dokler Vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani in na ocenjevalna obrazca).

Od devetih vprašanj jih izberite sedem, na katera boste odgovarjali, in obkrožite njihove zaporedne številke. Pri ocenjevanju se bodo upoštevali samo ti odgovori. Pišite v izpitno polo, v za to določen prostor, z nalivnim peresom ali kemičnim svinčnikom, in to čitljivo.

Zaupajte vase in v svoje sposobnosti.

Želimo Vam veliko uspeha.

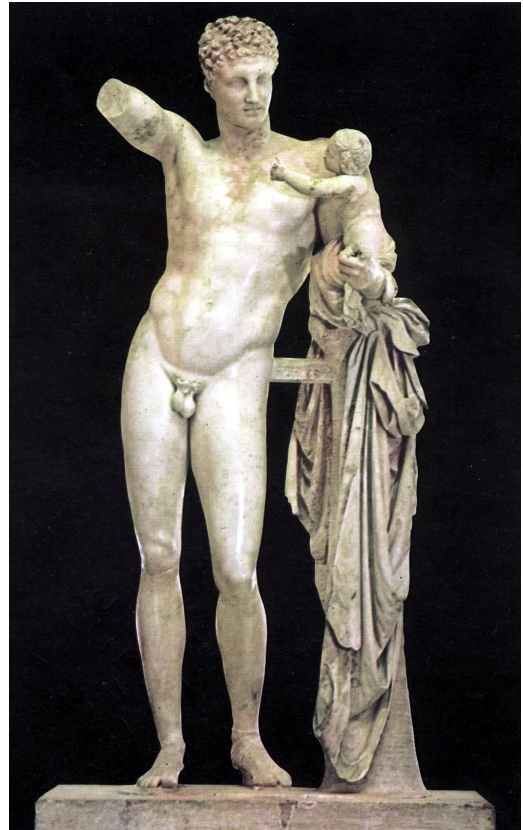
Ta pola ima 28 strani, od tega 1 prazno.

PRAZNA STRAN

Obrnite list.

1. PREPOZNAVANJE IKONOGRFSKEGA MOTIVA

- A) Na sliki 1 je predstavljen eden od neposredno spoznavnih ikonografskih motivov. Poimenujte ga in povejte, v katerem obdobju evropske umetnosti je doživel svoj prvi veliki razcvet.

Slika 1

(Dve navedbi za 1 točko.)

- B) Na slikah 2, 3 in 4 je isti neposredno spoznavni motiv predstavljen z umetninami iz različnih obdobjev evropske umetnosti. Napišite slogovno obdobje, v katerem je delo nastalo.

Slika 2

Slika 3

Slika 4

Slika 2 _____

Slika 3 _____

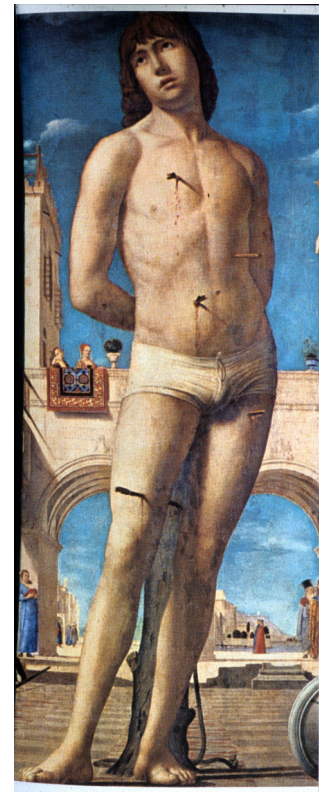
Slika 4 _____

(Tri navedbe za 1 točko.)

- C) Vse od renesanse do 19. st. je ta neposredno spoznavni motiv najpogosteje predstavljen v mitološki preobleki. Tudi na slikah 2, 3 in 4 so antični bogovi izgovor za upodobitev tega neposredno spoznavnega motiva. Identificirajte antična božanstva na slikah.

(Dve navedbi za 1 točko.)

- D) Mitološka preobleka pa ni bil edini izgovor za upodabljanje golega ali napol golega telesa. Zlasti renesančni umetniki so pogosto slikali mučeniško smrt mladega svetnika, ki jim je dajala priložnost, da se posvetijo človeški anatomiji. Po sliki 5 imenujte tega priljubljenega svetnika.

Slika 5

(1 točka)

- E) Obravnavani neposredno spoznavni motiv je bil v srednjem veku razmeroma redek, praviloma pa je bil vključen v krščanske ikonografske motive. Po slikah 6 in 7 poimenujte dva najpogostejša krščanska motiva, v katerih se pojavlja golo človeško telo, in jih napišite na črte pod ustrezno sliko.

Slika 6

Slika 7

Slika 6 _____

Slika 7 _____

(Dve navedbi za 1 točko.)

- F) Ob sliki 6 opišite, kako je oblikovano človeško telo v srednjeveški umetnosti in navedite, kakšna miselnost odseva v takšnem načinu predstavitve golega telesa.

(Tri navedbe za 1 točko.)

2. PREPOZNAVANJE OBDOBIJ GRŠKE ANTIKE

A) V katero obdobje grške antike uvrščate kipa, predstavljena na slikah 1 in 2?

Slika 1

Slika 2

Časovno opredelite to obdobje.

(1 točka)

B) Poimenujte kipa na slikah 1 in 2.

1 _____

2 _____

Na podstavku kipa, ki je predstavljen na sliki 1, je ohranjen napis: »Obstoj in žaluj pri nagrobniku mrtvega Kroisosa.«

Koga predstavljajo tovrstni kipi (slika 1) tega obdobja? (Dve navedbi)

(1 točka)

C) Opišite moški in ženski kip na slikah 1 in 2. Za vsakega je potrebno navesti najmanj štiri temeljne značilnosti.

Moški _____

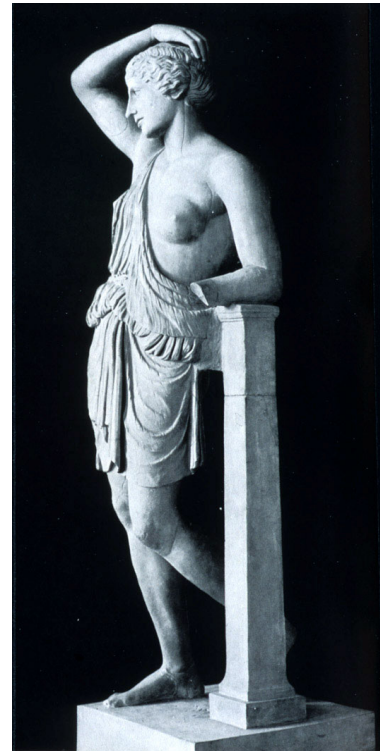
Ženska _____

(1 točka)

D) Katero obdobje grške antike predstavljajo kiparska dela na slikah 3, 4 in 5?

Slika 3

Slika 4

Slika 5

Časovno opredelite to obdobje.

(1 točka)

E) Kakšne so kiparske značilnosti tega obdobja? Navedite štiri temeljne značilnosti.

(1 točka)

F) Kako se imenujeta sloga v vaznem slikarstvu glede barve figur in ozadja? (Sliki 6 in 7)

Slika 6

Slika 7

(1 točka)

3. POZNAVANJE ANTIČNE ARHITEKTURE

- A) Na slikah od 1 do 8 so predstavljena umetniška dela grške, etruščanske in rimske antike. Razvrstite slike v ustrezna obdobja.

Slika 1

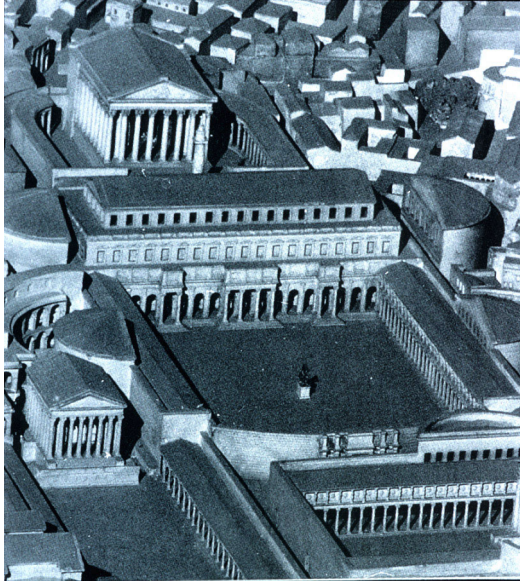
Slika 2

Slika 3

Slika 4

Slika 5

Slika 6

Slika 7

Slika 8

Grško antiko predstavljajo dela na slikah: _____

Etruščansko antiko predstavljajo dela na slikah: _____

Rimsko antiko predstavljajo dela na slikah: _____

(1 točka)

- B) Poimenujte stebni red, v katerem je zgrajeno predstavljeno svetišče na sliki 6. Opreделите arhitekturne elemente:

Stebni red: _____

Nosilni elementi svetišča: _____

Nošeni elementi svetišča: _____

(Za dva pravilna odgovora se dodeli 1 točka.)

- C) Katere novosti so v arhitekturo in urbanizem vnesli Etruščani? Imenujte vsaj dve.

(1 točka)

- D) Po vzoru Grkov in Etruščanov so Rimljani prevzeli gradnjo mest.

Kako je bilo zasnovano rimsko mesto?

Kako sta se imenovali cesti, ki sta povezovali S–J in V–Z?

Kje je bil postavljen glavni forum?

(Za dva pravilna odgovora se dodeli 1 točka.)

- E) Razložite izraze:

Akropola _____

tolos _____

cela _____

agora _____

nekropola _____

odeon _____

(Za tri pravilne odgovore se dodeli 1 točka, za šest pa 2 točki.)

4. PREPOZNAVANJE UMETNOSTNOZGODOVINSKEGA OBDOBJA – SLOG IN IKONOGRAFIJA

A) Kateremu umetnostnozgodovinskemu obdobju pripadajo spomeniki na slikah od 1 do 6 ?

Slika 1

Slika 2

Slika 3

Slika 4

Slika 5

Slika 6

(1 točka)

- B) Prevladujoči stavbni tip cerkvene arhitekture tega obdobja je bazilika. Ob pomoči slike 1 naštejete vsaj štiri temeljne arhitekturne značilnosti tega stavbnega tipa.

(Štiri navedbe za 1 točko.)

- C) Med poglobitne kiparske naloge tega obdobja spada sarkofag. Kaj je sarkofag? Označite vrsto kiparstva, ki največkrat krasi sarkofage. (Pomagajte si s slikama 3 in 4.)

(Obe navedbi za 1 točko.)

- D) V razkošnejših primerih se sarkofagi ponašajo z ikonografsko zanimivim figuralnim okrasom. Navedite vsaj eno od tem (oziroma motivov), ki se najpogosteje pojavljajo na sarkofagih. (Pomagajte si s slikama 3 in 4.)

(1 točka)

- E) Med najpogostejšimi simboli starokrščanske umetnosti, ki se pojavljajo tudi na sarkofagih, so vinska trta, palma, jagnje s križevim nimbom, beli golob, pav in riba. Kaj pomenijo ti simboli? Razložite vsaj dva simbola.

(Dve navedbi za 1 točko.)

- F) Na slikah 5 in 6 vidite dve tipični različici enega od najpogostejših motivov starokrščanske umetnosti. Poimenujte motiv in razložite njegov pomen.

(1 točka)

5. ITALIJANSKO GOTSKO SLIKARSTVO

- A) S slikami 1, 2 in 3 v barvni prilogi so predstavljeni trije velikani italijanskega gotskega slikarstva. Zapišite njihova imena.

Slika 1 _____

Slika 2 _____

Slika 3 _____

(Dve navedbi za 1 točko.)

- B) Kateri ikonografski motiv je predstavljen na slikah 1 in 2 v barvni prilogi?

(1 točka)

- C) Medtem ko je avtor slike 1 (v barvni prilogi) zavezan starejši bizantinski tradiciji, vnaša avtor slike 2 (v barvni prilogi) v obravnavo istega motiva številne novosti. Navedite vsaj tri.

(Tri navedbe za 1 točko.)

- D) Avtor dela na sliki 2 v barvni prilogi je bil tudi veliki mojster freske. Med najznamenitejša dela fresko slikarstva spada njegova poslikava kapele v Padovi. Kako se imenuje kapela, predstavljena na sliki 1?

Slika 1

(1 točka)

- E) Razložite značilnosti fresko tehnike.

(1 točka)

- F) Poimenujte motiv slike 3 v barvni prilogi.

Kaj v okviru tega motiva simbolizira bela lilija?

(Dve navedbi za 1 točko.)

6. PREPOZNAVANJE BENEŠKE RENESANSE

- A) Imenujte dve vodilni italijanski umetnostni središči, ki sta najodločilneje vplivali na razvoj renesančne umetnosti v Benetkah.

(Dve navedbi za 1 točko.)

- B) V arhitekturni zasnovi beneškega Arzenala lahko prepoznate motiv, ki ga beneška renesansa povzema po antični arhitekturi. Poimenujte ta arhitekturni motiv.

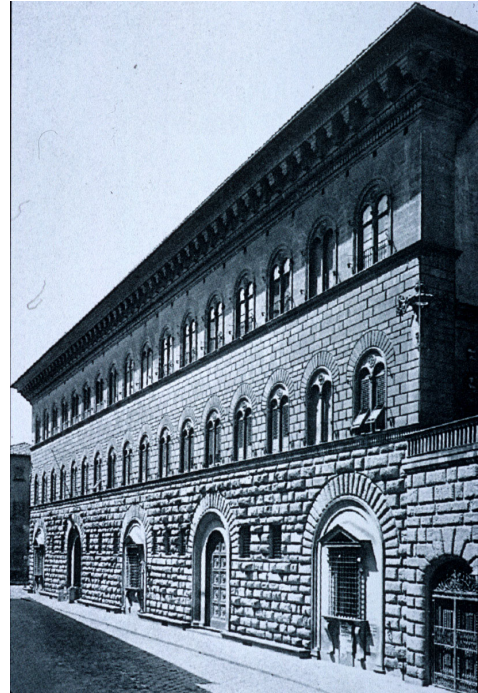
Slika 1

(1 točka)

- C) Renesančne palače v Benetkah se zaradi specifične lagunske lege bistveno razlikujejo od sočasnih palač v drugih italijanskih mestih. Ob primerjavi stavb na slikah 2 in 3 navedite vsaj tri bistvene razlike.

Slika 2

Slika 3

(Tri navedbe za 1 točko.)

- D) Benetke so najbolj slovele po slikarskih dosežkih renesančnih mojstrov. Na slikah 4, 5 in 6 v barvni prilogi so predstavljena dela treh velikanov beneškega renesančnega slikarstva. Zapišite njihova imena.

Slika 4 _____

Slika 5 _____

Slika 6 _____

(Tri navedbe za 1 točko.)

- E) Pomagajte si s slikami 4, 5 in 6 v barvni prilogi in naštejite vsaj tri temeljne značilnosti beneškega renesančnega slikarstva.

(Tri navedbe za 1 točko.)

- F) V beneškem slikarstvu tega časa je bil posebno priljubljen ikonografski motiv, ki ga vidite na sliki 5 v barvni prilogi. Kako imenujemo ta ikonografski motiv?

(1 točka)

7. POZNAVANJE BAROČNEGA SLIKARSTVA

A) Na spodnje črte zapišite avtorje slik 7, 8, 9 in 10 v barvni prilogi.

Slika 7 _____

Slika 8 _____

Slika 9 _____

Slika 10 _____

(Štiri navedbe za 1 točko.)

B) Deli 8 in 9 v barvni prilogi pripadata flamskemu in holandskemu baroku. Ob njuni primerjavi navedite vsaj dve temeljni razliki med flamskim in holandskim barokom.

(Dve navedbi za 1 točko.)

C) Na sliki 8 v barvni prilogi je mojster upodobil priljubljen mitološki motiv. Poimenujte ta motiv.

(Ena navedba za 1 točko.)

D) Avtor slike 7 v barvni prilogi je na svoji sliki biblijsko epizodo upodobil žanrsko. Kaj so žanrske značilnosti prizora?

(Dve navedbi za 1 točko.)

- E) Isti mojster je velikokrat portretiral mladeniče v mitoloških preoblecah. V liku katerega boga je predstavljen deček na sliki 1?

Slika 1

(1 točka)

- F) Slika 10 v barvni prilogi velja za enega najbolj neobičajnih dvorskih portretov vseh časov. Zaznamuje ga zapletena in zagonetna baročna iluzija in igra pogledov. Poimenujte glavno osebo na sliki in povejte, kdo stoji na mestu, s katerega opazuje sliko gledalec.

(Dve navedbi za 1 točko.)

8. POZNAVANJE ROMANTIČNEGA SLIKARSTVA

- A) Na sliki 11 in 12 v barvni prilogi sta deli dveh največjih angleških krajinarjev v obdobju romantike. Imenujte oba slikarja.

Delo na sliki 11 je ustvaril: _____

Delo na sliki 12 je ustvaril: _____

(Obe navedbi za 1 točko.)

- B) Romantična krajina se bistveno razlikuje od baročne in klasicistične. S primerjanjem slik 11 in 12 (barvna priloga) s klasicistično krajino Nicholasa Poussina na sliki 13 (barvna priloga), navedite vsaj tri značilnosti romantične krajine.

(Tri navedbe za 1 točko.)

- C) Veliki angleški krajinar, predstavljen na sliki 12 (barvna priloga), je neposredno vplival na francoske slikarje druge polovice 19. st., ki so v naturalističnem upodabljanju krajine naredili še korak naprej. Katero slikarsko smer napoveduje delo na sliki 12 (barvna priloga)? Pomagajte si s sliko 14 (barvna priloga), na kateri je predstavljeno delo vodilnega krajinarja te nove smeri.

(1 točka)

- D) Nemško romantično slikarstvo se precej razlikuje od angleškega. Na slikah 15 in 16 v barvni prilogi sta dve deli največjega nemškega romantičnega krajinarja. Imenujte avtorja obeh del in navedite vsaj dve značilnosti, po katerih se njegove krajine razlikujejo od angleških.

Avtor je _____

(1 točka)

Značilnosti: _____

(Dve navedbi za 1 točko.)

- E) Ob zanimanju za naravo kaže romantično slikarstvo veliko zanimanje za literarne motive. Umetniški navdih so slikarji pogosto našli v delih Williama Shakespeara. Motiv utopljene mladenke, ki je bila nesrečno zaljubljena v danskega kraljeviča, je vzet iz ene od najslavnejših Shakespeareovih dram. Poimenujte motiv na sliki 1 in povejte, iz katere drame izvira.

Slika 1

(Dve navedbi za 1 točko.)

**9. POZNAVANJE SLOVENSKE MODERNE UMETNOSTI –
STALNA ZBIRKA MODERNE GALERIJE**

- A) Slovensko slikarstvo po drugi svetovni vojni sta sprva zaznamovala dva odlična slikarja, predstavljena s slikama 17 in 18 v barvni prilogi. Zapišite njuni imeni.

Slika 17 _____

Slika 18 _____

(Dve navedbi za 1 točko.)

- B) Isti slikarski motiv sta obdelala zelo različno (sliki 17 in 18 v barvni prilogi). Ob primerjavi njunih avtoportretov opredelite ključne razlike v njuni slikarski govorici (zapišite vsaj dve navedbi).

(Dve navedbi za 1 točko.)

- C) Poimenujte slovenskega slikarja, ki je v svojih delih razvil samosvojo obliko ikonografije, polno fantastičnih vizij in sanjskih prividov, spominov iz otroštva. Predstavljen je s sliko 1.

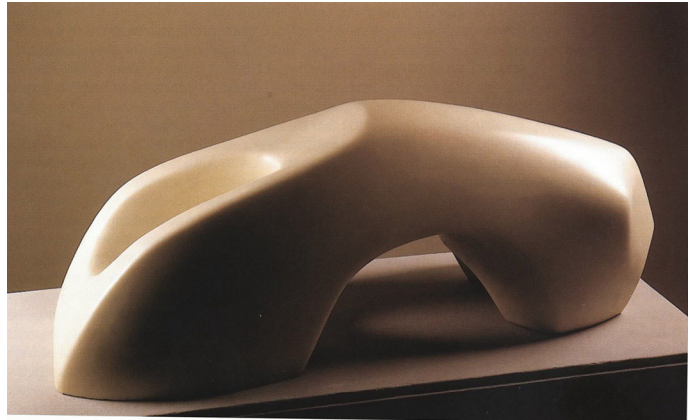
Slika 1

(1 točka)

- D) Modernistične postopke je v slovensko kiparstvo vnesel kipar Jakob Savinšek. Pozorno si oglejte njegova kipa na slikah 2 in 3 ter zapišite dve značilnosti modernistične kiparske govornice.

Slika 2

Slika 3

(Dve navedbi za 1 točko.)

- E) V slovenskem prostoru se je konec šestdesetih let uveljavila konceptualna umetnost s skupino OHO. Kaj je osnovna značilnost konceptualne umetnosti? Pomagajte si z dvema konceptualnima projektoma skupine OHO (sliki 4 in 5).

Slika 4

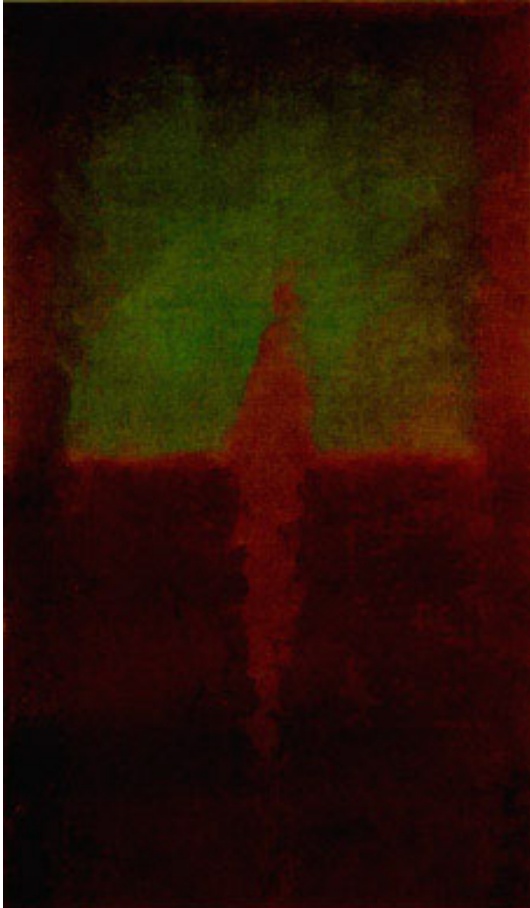

Slika 5

(1 točka)

- F) V devetdesetih letih 20. stoletja se je v slovenski umetnosti uveljavila skupina Irwin kot eden sestavnih delov gibanja Neue slowenische Kunst. Njihova raznovrstna dela v temelju vsebujejo spoznanje, da se umetnost in ideologija ne izključujeta. Med slikami 6, 7 in 8 izberite delo, ki pripada skupini Irwin.

(1 točka)

Slika 6

Slika 7

Slika 8